

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 9. januar 2019
Kontor: Databeskyttelseskontoret
Sagsbeh: Cathrine Engsig Sørensen
Sagsnr.: 2018-793-0009
Dok.: 968753

NOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens forslag til gennemførelsesretsakt om tilstrækkeligheden af beskyttelsesniveauet angående Japan

1. Resumé

Kommissionen præsenterede den 5. september 2018 sit første udkast til gennemførelsesretsakt om tilstrækkeligheden af beskyttelsesniveauet angående Japan (komité-sag). Gennemførelsesretsakten er fremsat med hjemmel i Europa-Parlamentet og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesforordningen). Forslaget vil indebære, at personoplysninger uden specifik godkendelse kan overføres fra EU til japanske virksomheder. Sagen har været behandlet i den såkaldte Artikel 93-Komité, hvor repræsentanter fra medlemsstaternes regeringer deltager. Forslaget drøftes og sættes eventuelt til afstemning på mødet i Artikel 93-Komitéen den 15. januar 2019. Kommissionens endelige vedtagelse af afgørelsen kan forventes truffet senest ved udgangen af 1. kvartal 2019. En vedtagelse af forslaget skønnes at have en positiv indvirkning for erhvervslivet og registrerede personer, idet beskyttelsesniveauet, som sikres, når personoplysninger overføres til japanske virksomheder, vurderes i det væsentlige at svare til beskyttelsesniveauet i EU. Regeringen agter derfor at stemme for Kommissionens forslag. Det tilstræbes normalt, at notatet til Folketingets Europaudvalg fremsendes senest 8 dage, inden afgørelsen træffes, men da oplysningen om en mulig afstemning den 15. januar 2019 er kommet op med kort varsel, har det ikke været muligt at orientere Europaudvalget inden for denne frist. Folketingets Europaudvalg er blevet orienteret hurtigst muligt.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

2. Baggrund

Kommissionen har den 5. september 2018 præsenteret sit første udkast til gennemførelsesretsakt om tilstrækkeligheden af beskyttelsesniveauet angående Japan (komitésag).

Det fremgår af databeskyttelsesforordningens artikel 45, stk. 1, at overførsel af personoplysninger til et tredjeland kan finde sted, hvis Kommissionen har fastslået, at tredjelandet har et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau. Konsekvensen af en afgørelse om et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau i Japan er således, at personoplysninger uden specifik godkendelse kan overføres til virksomheder i Japan, såfremt de behandles lovligt i EU.

Afgiver Komitéen en positiv udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver Komitéen en negativ udtalelse med kvalificeret flertal, vedtager Kommissionen ikke forslaget, idet Kommissionen kan forelægge Komitéen et ændret forslag eller kan forelægge forslaget for appeludvalget, som består af repræsentanter fra EU-landene og har Kommissionen som formand. Afgives der ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal, kan Kommissionen enten vedtage forslaget eller forelægge et ændret forslag for Komitéen eller forelægge sagen for appeludvalget.

Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en negativ udtalelse om forslaget, kan Kommissionen ikke vedtage forslaget. Afgiver appeludvalget med kvalificeret flertal en positiv udtalelse, vedtager Kommissionen forslaget. Afgiver appeludvalget ikke nogen udtalelse med kvalificeret flertal, kan Kommissionen vedtage forslaget.

Forslaget forventes drøftet og eventuelt sat til afstemning på mødet i Artikel 93-Komitéen den 15. januar 2018. Det er således ikke sikkert, at der vil finde en afstemning sted på dette møde. Det tilstræbes normalt, at notatet til Folketingets Europaudvalg fremsendes senest 8 dage, inden afgørelsen træffes, men da oplysningen om en mulig afstemning den 15. januar 2019 er kommet op med kort varsel, har det ikke være muligt at orientere Europaudvalget inden for denne frist. Folketingets Europaudvalg er blevet orienteret hurtigst muligt.

Hvis forslaget ikke sættes til afstemning på dette møde, er det regeringens forventning, at forslaget bliver sat til afstemning på et af de næste møder i Komitéen.

Forslaget kan forventes endelig vedtaget af Kommissionen ved udgangen af 1. kvartal 2019.

3. Formål og indhold

Kommissionens forslag til tilstrækkelighedsafgørelse vil, når den er vedtaget, indebære, at personoplysninger uden specifik godkendelse kan overføres fra EU til japanske virksomheder.

Tilstrækkelighedsafgørelsen er baseret på en grundig analyse af japansk lov og praksis. På baggrund af analyserne konkluderer Kommissionen, at Japan sikrer et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau for personoplysninger, der overføres til (private) organisationer, der falder ind under den japanske lov om beskyttelse af personoplysninger (The Act on the Protection of Personal Information (APPI)). Kommissionen opsætter i sin beslutning desuden en række supplerende sikkerhedsforanstaltninger, som skal overholdes af japanske virksomheder.

De supplerende sikkerhedsforanstaltninger indebærer bl.a. yderligere garantier, som bl.a. vil styrke beskyttelsen af følsomme personoplysninger, skærpe betingelserne for, hvornår EU-data kan overføres videre fra Japan til et andet tredjeland samt styrke udøvelsen af den registreredes rettigheder i forhold til adgang og berigtigelse af personoplysninger.

Den japanske regering forsikrer desuden Kommissionen om foranstaltninger vedrørende de japanske myndigheders adgang til personoplysninger med henblik på strafferetlig håndhævelse og nationale sikkerhedsmål. Det sikres herved, at enhver sådan brug af personoplysninger begrænses til det nødvendige og forholdsmæssige og er underlagt et uafhængigt tilsyn.

Endelig indebærer de supplerende sikkerhedsforanstaltninger en klagehåndteringsmekanisme, der vil undersøge og behandle klager fra europæere om japanske myndigheders adgang til deres personoplysninger. Denne nye mekanisme vil blive administreret og overvåget af et uafhængigt tilsyn.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vedtog den 13. december 2018 en beslutning om forslaget, hvor man generelt noterer sig Kommissionens detaljerede analyse i sit forslag til afgørelse vedrørende beskyttelsesforanstaltningerne. Europa-

Parlamentet opfordrer dog Kommissionen til at fremlægge yderligere beviser og forklaringer, herunder inden for de emner, som Det Europæiske Databeskyttelsesråd har udpeget i sin udtalelse af 5. december 2018 (se afsnit 8 nedenfor).

Herudover bemærker Europa-Parlamentet, at Kommissionens tilstrækkelighedsafgørelse vil sende et stærkt signal til lande rundt i verden om, at tilvejebringelse af et beskyttelsesniveau, der i det væsentligste svarer til EU's, giver meget konkrete resultater. Tilstrækkelighedsafgørelsen vil desuden danne præcedens for fremtidige partnerskaber med andre lande, der vedtager moderne databeskyttelseslovgivning.

Kommissionen har den 17. december 2018 udarbejdet et revideret forslag til tilstrækkelighedsafgørelse, der indeholder en række uddybninger og præciseringer med henblik på bl.a. at imødekomme spørgsmål, som Europa-Parlamentet har rejst i sin beslutning.

5. Nærhedsprincippet

Der er tale om en gennemførelsesforanstaltning til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslagene er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Det fremgår af artikel 45, stk. 1, i databeskyttelsesforordningen, at overførsel af personoplysninger til et tredjeland kan finde sted, hvis Kommissionen har fastslået, at tredjelandet har et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau. Kommissionen skal ved vurderingen af beskyttelsesniveauets tilstrækkelighed tage elementerne i artikel 45, stk. 2, litra a – litra c, i betragtning.

Efter en vurdering af beskyttelsesniveauets tilstrækkelighed kan Kommissionen ved hjælp af en gennemførelsesretsakt fastslå, at et tredjeland sikrer et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau. Gennemførelsesretsakten vedtages efter undersøgelsesproceduren i databeskyttelsesforordningens artikel 93, stk. 2, hvilket bl.a. vil sige, at beslutningen skal træffes på grundlag af en udtalelse, som afgives af en Komité, der er nedsat i henhold til forordningens artikel 93, stk. 1, og som består af repræsentanter for medlemsstaternes regeringer.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget indebærer ikke ændringer i dansk ret.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at have statsfinansielle konsekvenser.

Forslaget vurderes at kunne have en positiv erhvervsøkonomisk indvirkning for erhvervslivet, som vil kunne overføre personoplysninger til virksomheder i Japan uden specifik godkendelse.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

En vedtagelse af forslaget skønnes at have en positiv indvirkning for erhvervslivet og registrerede personer, idet beskyttelsesniveauet, som sikres, når personoplysninger overføres til virksomheder i Japan, vurderes i det væsentlige at svare til beskyttelsesniveauet i EU.

8. Høring

Forslaget er blevet forelagt Det Europæiske Databeskyttelsesråd, som består af repræsentanter fra medlemsstaternes datatilsyn og af Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse.

Det Europæiske Databeskyttelsesråd har en uafhængig og rådgivende rolle på databeskyttelsesområdet, og afgiver bl.a. udtalelser til Kommissionen med henblik på vurdering af tilstrækkeligheden af beskyttelsesniveauet i et tredjeland. Det Europæiske Databeskyttelsesråd fremkom den 5. december 2018 med sin udtalelse om Kommissionens udkast.

Det Europæiske Databeskyttelsesråd bifalder først og fremmest indsatsen fra Kommissionen og den japanske kommission for persondatabeskyttelse, der har til formål at øge konvergensen mellem den japanske lovramme og den europæiske. Rådet fremhæver i den forbindelse særligt, at de forbedringer, der indføres som supplerende sikkerhedsforanstaltninger for at nedbringe forskellene mellem de to regelsæt, er meget vigtige.

Efter en grundig analyse af Kommissionens udkast til tilstrækkelighedsbeslutning bemærker Det Europæiske Databeskyttelsesråd imidlertid, at der

fortsat er en række bekymringer. Det Europæiske Databeskyttelsesråd anbefaler på baggrund af disse bekymringer, at Kommissionen fremlægger yderligere beviser og forklaringer omkring de rejste spørgsmål.

Det Europæiske Databeskyttelsesråd bemærker desuden i sin udtalelse, at beslutningen om tilstrækkelighed af beskyttelsesniveauet mellem EU og Japan er af afgørende betydning og henviser i den forbindelse bl.a. til, at tilstrækkelighedsbeslutningen er den første siden indførelsen af databeskyttelsesforordningen.

Kommissionen har den 17. december 2018 udarbejdet et revideret forslag til tilstrækkelighedsafgørelse, der indeholder en række uddybninger og præciseringer med henblik på bl.a. at imødekomme de spørgsmål, som Det Europæiske Databeskyttelsesråd har rejst i sin udtalelse.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det er Justitsministeriets forventning, at andre EU-lande generelt vil være positivt stemt over for en tilstrækkelighedsafgørelse om Japan.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen mener, at det er vigtigt, at der skabes et velfunderet og gennemanalyseret grundlag, der giver juridisk sikkerhed for de virksomheder, der er involveret i overførsel af data mellem EU og Japan. Det bemærkes i den forbindelse, at personoplysninger, der overføres på baggrund af en tilstrækkelighedsafgørelse, stadig skal behandles i overensstemmelse med databeskyttelsesforordningen øvrige regler om behandling af personoplysninger. En tilstrækkelighedsafgørelse vil således alene give mulighed for, at personoplysninger kan overføres til tredjelandet uden yderligere specifik godkendelse.

Betydningen af dataoverførsel er stigende i samhandelen på tværs af grænser og en forudsætning for, at mange europæiske virksomheder kan konkurrere på det globale marked. Kommissionens forslag vil derfor kunne give en enklere, mindre byrdefuld og dermed mere omkostningseffektiv mekanisme for de europæiske virksomheders dataudveksling. Dette finder regeringen fornuftigt, og regeringen arbejder på den baggrund for at begrænse digitale handelshindringer på globalt plan med henblik på, at danske virksomheder kan udnytte potentialet for vækst og indtjening i den digitale økonomi.

Henset til ovennævnte fordele ved forslaget agter regeringen at støtte Kommissionens forslag.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.